

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
з дисципліни

СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ

*(для студентів 4-го і 5-го курсів заочної форми навчання
напрямів підготовки 6.140101 – Готельно-ресторанна справа,
6.140103 – Туризм)*

ХАРКІВ – ХНУМГ ім. О. М. Бекетова – 2015

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Соціальні технології» (для студентів 4-го і 5-го курсу заочної форми навчання за напрямками підготовки 6.140101 – Готельно-ресторанна справа, 6.140103 – Туризм) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. : О. М. Радіонова, Л. А. Нохріна. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 23 с.

Укладачі: О. М. Радіонова
Л. А. Нохріна

Рецензент: д.е.н., проф. І. М. Писаревський

Затверджено на засіданні кафедри туризму і готельного господарства, протокол № 1 від 28. 08. 2012 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1 Зміст навчальної дисципліни	5
2 План самостійної роботи з навчальної дисципліни.....	6
3 Рекомендації до організації самостійної роботи з навчальної дисципліни	9
4 Критерії оцінювання знань студентів	12
5 Контрольні питання	14
Список джерел	20

ВСТУП

«Соціальні технології» є вибірковою складовою частиною циклу професійних дисциплін. Вивчення дисципліни направлено на формування системи знань про сутність та зміст соціальних технологій, їх історію становлення в світі та в Україні. Реалізація соціальних технологій розглядається через формування і розвиток соціальної відповідальності бізнесу, що складає предметне ядро курсу. Соціальна відповідальність розглядається від генезису до моделей і сфер її реалізації. Головною метою є вміння студентів використовувати знання соціальних технологій у майбутній професійній та практичній діяльності. «Соціальні технології» розглядаються як засіб формування і підвищення професійної та наукової культури мислення студентів.

Навчальним планом з даної дисципліни передбачені такі види робіт, як самостійна робота студентів.

Набуття і закріплення знань з дисципліни «Соціальні технології» неможливо без самостійної роботи студентів. Крім лекційних, практичних занять, тобто аудиторної роботи, з дисципліни передбачено виконання студентами таких видів самостійної роботи:

- 1) вивчення додаткової літератури з окремих питань дисципліни;
- 2) підготовка до практичних занять;
- 3) виконання контрольної роботи;
- 4) підготовка до поточного й підсумкового контролю;
- 5) підготовка інформації про соціальну відповідальність бізнесу за допомогою комп'ютерних засобів.

1 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1 – Розподіл обсягу навчальної роботи студента
(за напрямом 6.140103 – Туризм; 6.140101 – Готельно-ресторанна справа)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, абревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестри	Години								залік (триместр/семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі			
				Лекції	Практичні	Підсумковий контроль		Контр. роб.	КП/КР	РГР	
6.140103 Туризм	2/72	8(с)	6	2	4	-	66	15	-	-	8(с)
6.140101 Готельно- ресторанна справа заочне	2/72	9(с)	6	2	4	-	66	15	-	-	9(с)

Таблиця 1.2 – Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Зміст	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1: Соціальні технології			
ЗМ 1 <i>Сутність і зміст соціальних технологій</i>	1	2	30
1.1 Соціальна технологія як наука і практика	0,125	0,25	4
1.2 Типологія соціальних технологій	0,125	0,25	6
1.3 Систематизація взаємовідносин туристичних підприємств і стейкхолдерів	0,25	1	8
1.4 Еволюція соціальної відповідальності бізнесу	0,25	0,25	6
1.5 Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу	0,25	0,25	6
ЗМ 2 <i>Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу на туристичних підприємствах (у готельно-ресторанній сфері)</i>	1	2	36
2.1 Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу	0,25	0,5	6
2.2 Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні	0,5	1	8
2.3 Інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність	0,25	0,5	7
Виконання контрольної роботи	-	-	15
Усього:	2	4	66

2 ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.3 – Тематичний план самостійної роботи з навчальної дисципліни

Найменування змістових модулів, що виносяться для самостійної роботи	Години	Літературні джерела	
Модуль 1 Соціальні технології	66		
3.М. 1.1 Сутність і зміст соціальних технологій	30		Конспект, словник категорій, опитування.
1.1 Соціальна технологія як наука і практика	4	основна [5, 6], додаткова [4,5,7,11,16].	
1.2 Типологія соціальних технологій	6	основна [5,6] додаткова [4,5,7,16].	
1.3 Систематизація взаємовідносин туристичних підприємств і стейкхолдерів	8	основна [1,3,5], додаткова [3,6,8,10,11,14,13, 16,17,27-29].	
1.4 Еволюція соціальної відповідальності бізнесу	6	основна [2, 4], додаткова [1,9,15].	
1.5. Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу	6	основна [1-4], додаткова [2,12,17-29].	
3.М 1.2 Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу на туристичних підприємствах (у готельно-ресторанній сфері)	36		Конспект, словник категорій, опитування
2.1 Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу	6	основна [1-6], додаткова [1,2,5-29].	
2.2 Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні	8	основна [2,3,5], додаткова [3,6-10, 12-15, 27-29].	
2.3 Інструмент соціально-відповідального бізнесу:	7	основна [2,3,5], додаткова [6,8-10,12,13,15,16,27-29].	
Виконання контрольної роботи	15		
Усього	66		

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.1 Сутність і зміст соціальних технологій

Тема 1 Соціальні технології як наука і практика

Перелік основних завдань

1. Сутність і зміст соціальних технологій.
2. Специфіка соціальних технологій.

Питання для дискусії

1. Підходи до визначення поняття «соціальна технологія».
2. Місце соціальних технологій в системі управління організацією.

Джерела: основні [5, 6]; додаткові [4, 5, 7, 11, 16].

Тема 2 Типологія соціальних технологій

Перелік основних завдань

1. Соціальні технології по масштабу об'єкта, який піддається впливу та одержуваному результату.
2. Класифікація соціальних технологій.

Питання для дискусії

1. Залежність ефективного процесу управління малими групами, великими колективами, компаніями від використання соціальних технологій.

Джерела: основні [5, 6]; додаткові [4, 5, 7, 16].

Тема 3 Систематизація взаємовідносин туристичних підприємств і стейкхолдерів

Перелік основних завдань

1. Пояснить парадигму «Бізнес – влада – бізнес», «Бізнес – громада – бізнес», «Бізнес – бізнес».
2. Пояснить парадигму «Бізнес – споживач – бізнес», «Бізнес – персонал – бізнес», «Бізнес – навчальні заклади».

Питання для дискусії

1. Проаналізуйте переваги корпоративної соціальної відповідальності для всіх суб'єктів.
2. Механізм формування соціально відповідальних відносин бізнесу з територіальними громадами.
3. Назвіть чинники сприяння тенденції щодо усвідомлення потреби у соціально відповідальній поведінці різних членів суспільства та бізнесу в Україні.
4. Пояснить яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб на підвищення привабливості для фінансових агентів (інвесторів, кредиторів тощо) підприємства.

Джерела: основні [1, 3, 5]; додаткові [3, 6, 8, 10, 11, 14, 13, 16, 17, 27-29].

Тема 4 Еволюція соціальної відповідальності бізнесу

Перелік основних завдань

1. Визначте поняття «соціальна відповідальність бізнесу» та «корпоративна соціальна відповідальність».
2. Поясніть стан та розвиток соціальної відповідальності в світі та Україні.

Питання для дискусії

1. Поясніть які перешкоди впливають на розвиток соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

Джерела: основні [2, 4]; додаткові [1, 9, 15].

Тема 5 Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу

Перелік основних завдань

1. Класифікація наукових підходів до розуміння корпоративної соціальної відповідальності підприємства.
2. Охарактеризуйте «піраміду» корпоративної соціальної відповідальності А. Керолла.

Питання для дискусії

1. Концептуальні засади стандартизації КСВ. (Міжнародне керівництво – стандарт ISO26000) та позиція України відносно стандарту ISO 26 000.
2. Поясніть позицію України відносно Глобального договору ООН – Україна.

Джерела: основні[1– 4]; додаткові [2, 12, 17-29].

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.2 Практична реалізація соціальної відповідальності бізнесу на туристичних підприємствах (у готельно-ресторанній сфері)

Тема 6 Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу

Перелік основних завдань

1. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо корпоративного управління, навколишнього середовища, залучення та розвитку громади та соціальних інвестицій.
2. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо виробництва якісної продукції і послуг для споживачів.
3. Розкрийте формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо дотримання вимог законодавства: податкового,

екологічного, трудового тощо, ефективного ведення бізнесу, орієнтованого на створення доданої економічної вартості та зростання добробуту акціонерів.

Питання для дискусії

1. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від формування позитивного іміджу організації.

Джерела: основні [1-6]; додаткові [1, 2 ,5-29].

Тема 7 Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні

Перелік основних завдань

1. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо власного персоналу.

2. Практика реалізації соціальних технологій підприємства щодо впровадження та поширення чесних ділових стосунків на ринку.

3. Визначте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо розбудови позитивних відносин підприємства з громадою.

4. Розгляньте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо навколишнього середовища (на регіональному рівні).

Питання для дискусії

1. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отримання вигод від підвищення мотивації та продуктивності працівників.

2. Соціальна відповідальність бізнесу як інструмент управління сучасним підприємством.

Джерела: основні [2, 3 ,5]; додаткові [3, 6-10, 12-15, 27-29].

Тема 8 Інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність

Перелік основних завдань

1. Основні етапи процесу підготовки, оприлюднення та публікації не фінансового звіту компанії

2. Стан не фінансової звітності в Україні та світі.

Питання для дискусії

1. Рекомендації з підготовки не фінансового звіту для компаній на різних етапах розвитку моделі соціальної відповідальності бізнесу.

2. Вигоди та ризики не фінансової звітності для компаній України.

Джерела: основні [2, 3, 5]; додаткові [6, 8-10, 12, 13, 15, 16, 27-29].

3 РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язковим елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Соціальні технології» є самостійна робота студентів з вітчизняною та зарубіжною спеціальною літературою. Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від нормованих навчальних занять, тобто лекційних та практичних занять (аудиторної роботи).

Основні види самостійної роботи, на які повинні звертати увагу студенти: вивчення лекційного матеріалу;

робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури;

підготовка до практичних занять;

підготовка до дискусій та інших пропонованих викладачем завдань;

виконання контрольної роботи;

укладання словника категорій з основних понять навчальної дисципліни «Соціальні технології»;

самоперевірка студентом власних знань за запитаннями для самодіагностики;

підготовка інформації про соціальну відповідальність бізнесу за допомогою комп'ютерних засобів;

підготовка до поточного й підсумкового контролю.

Опрацювання лекційного матеріалу. У системі різних форм навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах особливе місце належить лекції, де викладач надає студентові основну інформацію, навчає розмірковувати, аналізувати, допомагає опанувати ключові знання, а також спрямовує самостійну роботу студента.

Зв'язок лекції і самостійної роботи студента розглядається в таких напрямках:

лекція як головна початкова ланка, що визначає зміст та обсяг самостійної роботи студента;

методичні прийоми читання лекцій, що активізують самостійну роботу студентів;

самостійна робота, яка сприяє поглибленому засвоєнню теми на базі прослуханої лекції.

Перший етап самостійної роботи починається з процесу слухання і записування лекції. Правильно складений конспект лекції – найефективніший засіб стимулювання подальшої самостійної роботи студентів. Студент повинен чітко усвідомити, що конспект – це короткий тезовий запис головних положень навчального матеріалу. Складання та вивчення конспекту – перший етап самостійної роботи студента над вивченням теми. Конспект допомагає в раціональній підготовці до практичних занять у визначенні напряму і обсягу подальшої роботи з літературними джерелами.

Під час підготовки до лекції студент повинен опрацювати матеріал попередньої лекції з використанням підручників та інших джерел літератури. На лекціях висвітлюються лише основні теоретичні положення та найбільш актуальні проблеми, тому більшість питань виноситься на самостійне опрацювання.

Підготовка до практичних занять. Підготовка до практичних занять розпочинається з опрацювання лекційного матеріалу. Студент повинен самостійно ознайомитися з відповідним розділом робочої програми, підготувати відповіді на контрольні питання, які подані в програмі у визначеній послідовності згідно з логікою засвоєння навчального матеріалу.

Практичні заняття збагачують і закріплюють теоретичні знання студентів, розвиваючи їх творчу активність, допомагають у набутті практичних навичок роботи за предметом навчальної дисципліни.

У процесі підготовки до практичних занять самостійна робота студентів – обов'язкова частина навчальної роботи, без якої успішне і якісне засвоєння навчального матеріалу неможливе. Це свідчить про необхідність керування самостійною роботою студентів з боку викладача завдяки проведенню цілеспрямованих організаційних і контрольних заходів.

Викладач у вступній лекції рекомендує студентам основну і додаткову літературу, а також методичні рекомендації до самостійної роботи та до організації практичних занять з дисципліни. У методичних вказівках з кожної теми наведено перелік питань для теоретичної підготовки до заняття.

У випадку, коли студент не може самостійно розібратися в якомусь питанні, він може отримати консультацію у викладача (згідно з графіком проведення консультацій викладачами кафедри туризму і готельного господарства). Добре організовані консультації дозволяють спрямувати самостійну роботу в потрібному напрямі, зробити раціональною та підвищити її ефективність.

Робота над індивідуальним завданням. Виконання контрольної роботи винесено на індивідуальне самостійне опрацювання студентами. Контрольна робота з дисципліни «Соціальні технології» видається студенту викладачем на початку вивчення дисципліни. Робота виконується самостійно при консультуванні з викладачем у відповідності до графіку навчального процесу, але не пізніше терміну проведення підсумкового контролю.

Контрольна робота складається з: титульної сторінки, змісту, вступу, основної частини, висновків, списку літератури, додатків.

Титульна сторінка повинна містити назву навчального закладу, кафедри, навчальної дисципліни; тему роботи; прізвище та ініціали студента; номер академічної групи; дату подання курсової роботи викладачеві на перевірку.

Зміст повинен містити назви розділів, підрозділів і т.д., з зазначенням номерів сторінок, на яких вони розміщені.

У вступі зазначається актуальність обраної теми дослідження, її проблематика, об'єкт, предмет, мета і задачі дослідження.

Основна частина складається із декількох розділів (підрозділів) і обов'язково складається з взаємопов'язаних теоретичної та практичної частини.

У висновках викладаються перелік пропозицій, рекомендацій та результати, що одержані в контрольній роботі.

Список використаної літератури слід розміщувати одним із таких способів: 1) спочатку наводяться законодавчі та нормативні акти, далі загальна та спеціальна література в алфавітному порядку, потім Інтернет джерела, і в кінці – література на іноземній мові; 2) у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні наукових робіт).

У додатки можуть бути винесені таблиці, рисунки, схеми тощо. При наявності кількох додатків, оформляється окрема сторінка «ДОДАТКИ». Додатки позначаються великими літерами українського алфавіту.

Обсяг контрольної роботи – до одного умовно друкованого аркушу (23 сторінки 14 кеглем, 1,5 інтервалом комп'ютерного набору) формату А4. Формою підсумкового контролю є захист контрольної роботи. Який є допуском до заліку.

Теми контрольних робіт

1. Соціальна технологія як наука і практика
2. Типологія соціальних технологій
3. Систематизація взаємовідносин стейкхолдерів
4. Еволюція соціальної відповідальності бізнесу
5. Сутність концепцій соціальної відповідальності бізнесу
6. Моделі соціальної відповідальності бізнесу
7. Сфери реалізації соціальної відповідальності бізнесу
8. Корпоративні соціальні програми та їх види
9. Практики соціальної відповідальності бізнесу в Україні
10. Інструмент соціально-відповідального бізнесу: нефінансова звітність.

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись в наступних формах:

- оцінювання роботи студента під час практичних занять;
- написання та захист словника категорій;
- складання заліку.

Таблиця 4.1 – Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни

№ п/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за один контрольний захід
1	2	3	4
1	Лекційний контроль	Обов'язково	5
2	Аудиторне тестування	Обов'язково	5
3	Робота на практичному занятті: - Відповіді на питання, що винесено для розгляду на занятті; - активна участь в обговорюванні питань; - вміння приймати участь в дискусії, аргументувати власну точку зору, використовувати знання, що містяться за межами підручника та лекційного матеріалу.	Обов'язково	5
4	Поточна контрольна робота	Обов'язково	5
5	Модульна контрольна робота	Обов'язково	40
6	Підготовка та обов'язковий захист головних положень реферату в аудиторії. Один реферат за семестр.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
7	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові завдання.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	5

Контроль систематичного виконання самостійної роботи

Оцінювання проводять за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядають;
- 4) вирішення завдань, що було винесено для самостійного опрацювання, і завдань, що винесено на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації і робити висновки.

Контроль засвоєння матеріалу змістових модулів здійснюється згідно календарного плану занять. Контроль рівня знань може відбуватися у вигляді опитування або контрольної роботи, за матеріалами відповідних змістових

модулів. Контрольні заходи спрямовані на опанування студентом матеріалу, що передбачався для вивчення.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється за питаннями до заліку з соціальних технологій в час, передбачений розкладом занять.

Проведення підсумкового письмового заліку з модулю «Соціальні технології»

Для студентів заочної форми навчання передбачені наступні види контролю засвоєних знань: у 8-му (туризм) у 9-му (ГРС) семестрі студенти виконують контрольну роботу яка є допуском до заліку (підсумковий контроль).

Підсумкову оцінку з дисципліни виставляють в системі ECTS оцінювання результатів навчання:

Оцінка «А» – Студент грамотно, логічно і повно дав відповіді на всі екзаменаційні запитання. Охайно оформив екзаменаційні матеріали. Текстова частина відповіді доповнена потрібним графічним матеріалом. У відповідях студент показав знання додаткової літератури.

Оцінка «В, С» – Студент грамотно і по суті дав відповіді на теоретичні запитання екзаменаційного білету, не допускаючи при цьому суттєвих неточностей, вміло використовує знання при розв'язанні практичних завдань і запитань. Екзаменаційні матеріали оформлені охайно, текстова частина доповнена графічним матеріалом (при необхідності).

Оцінка «D, E» – Студент показав знання основного матеріалу, але не вказав його деталей. У відповідях він допускає неточності. Студент порушує послідовність викладу відповіді. Відмічена неохайність в оформленні екзаменаційних відповідей.

Оцінка «FX» – Студент не дав відповіді на значну частину програмного матеріалу. У відповідях допущені значні помилки. Матеріали екзаменаційних відповідей неохайно оформлені.

5 КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Дайте визначення, соціальних технологій як науки і практики.
2. Назвіть типологію соціальних технологій.
3. Поясніть *стан та розвиток* соціальної відповідальності в світі та Україні.
4. Сформулюйте *концептуальні основи* розвитку корпоративної соціальної відповідальності.
5. Визначте *місце соціальних технологій* в системі управління організацією.
6. Поясніть *механізм формування відносин* з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

7. Поясніть механізм формування соціально відповідальних відносин бізнесу з *територіальними громадами*.
8. Сформулюйте *стратегічні аспекти* соціально відповідальної поведінки в ринковому середовищі.
9. Сформулюйте *засади* інформаційної політики і соціальної звітності.
10. Сформулюйте *екологічні аспекти* корпоративної соціальної відповідальності.
11. Охарактеризуйте основні мотиви соціальної відповідальності бізнесу та типи соціальних програм.
12. Сформулюйте *концептуальні засади стандартизації* КСВ. (Міжнародне керівництво – стандарт ІСО26000).
13. Поясніть *генезис* формування поняття «корпоративна соціальна відповідальність».
14. Поясніть *генезис* формування поняття «соціальна відповідальність бізнесу».
15. Назвіть *чинники сприяння* тенденції щодо усвідомлення потреби у соціально відповідальній поведінці різних членів суспільства та бізнесу в Україні.
16. Поясніть яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб *на конкурентні переваги підприємства*.
17. Поясніть яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб *на репутацію підприємства*.
18. Поясніть яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб *на здатність привертати та утримувати працівників або членів, споживачів, клієнтів або користувачів підприємства*.
19. Поясніть яким чином впливає сукупна діяльність безпосередніх та опосередкованих заінтересованих осіб *на підвищення привабливості для фінансових агентів (інвесторів, донорів, кредиторів тощо) підприємства*.
20. Сформулюйте *основні засади та мету* Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
21. Поясніть терміни *добровільність, законність, прозорість, активний діалог, звітність, виконання взятих зобов'язань* відповідно до визначень Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
22. Сформулюйте *завдання* Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
23. Поясніть терміни *етична поведінка, заінтересована сторона, компанія, організація, навколишнє середовище, прозорість, соціальна відповідальність, соціальний діалог, споживач, сталий розвиток* відповідно до визначень Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
24. Поясніть низкою яких внутрішніх *політичних* чинників зумовлена актуальність розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
25. Поясніть низкою яких внутрішніх *економічних* чинників зумовлена актуальність розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.

26. Поясніть низкою яких внутрішніх *соціальних* чинників зумовлена актуальність розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
27. Поясніть які *перешкоди* впливають на розвиток соціальної відповідальності бізнесу в Україні.
28. Поясніть низка яких *зовнішніх чинників* сприяє розвитку Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу.
29. Поясніть яким чином необхідність *позиціонування України у міжнародному середовищі* сприяє розвитку Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу.
30. Поясніть яким чином *географічна належність до регіону* сприяє розвитку Національної концепції соціальної відповідальності бізнесу.
31. Поясніть позицію України відносно стандарту ISO 26 000.
32. Поясніть *позицію* України відносно Глобального договору ООН – Україна.
33. Поясніть *можливі відносини* між організацією, компанією та суспільством в цілому в аспекті впровадження соціальних технологій.
34. Поясніть *можливі відносини* між організацією, компанією та заінтересованими сторонами або окремими їх групами в аспекті впровадження соціальних технологій.
35. Поясніть парадигму «*Бізнес – влада – бізнес*».
36. Поясніть парадигму «*Бізнес – громада – бізнес*».
37. Поясніть парадигму «*Бізнес – споживач – бізнес*».
38. Поясніть парадигму «*Бізнес – персонал – бізнес*».
39. Поясніть парадигму «*Бізнес – бізнес*».
40. Поясніть парадигму «*Бізнес – навчальні заклади*».
41. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *прав людини*.
42. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *трудових відносин*.
43. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *корпоративного управління*.
44. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *навколишнього середовища*.
45. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *питання споживачів*.
46. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *залучення та розвитку громади*.
47. Поясніть сенс реалізації соціальних технологій бізнесу щодо *соціальних інвестицій*.
48. Проаналізуйте *історію* розвитку корпоративної соціальної відповідальності
49. Охарактеризуйте основні *ідеї* соціальної відповідальності англійського промисловця соціаліста-утопіста Роберта Оуена.
50. Яким чином *ідеї* Роберта Оуена були *розвинені* французьким промисловцем Даніелем Лєграном.

51. Сформулюйте основні засади «корпоративного громадянства».
52. Проаналізуйте засади та сенс руху «Ротарі».
53. Проаналізуйте *етапи* становлення соціальної відповідальності бізнесу в США та Західній Європі у ХХ сторіччі.
54. Охарактеризуйте *підхід з позицій «корпоративного егоїзму»* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.
55. Охарактеризуйте *підхід з позицій «розумного егоїзму»* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.
56. Охарактеризуйте *підхід з позицій «корпоративного альтруїзму»* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.
57. Охарактеризуйте *інструментальний підхід* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.
58. Охарактеризуйте *підхід з позиції політичного впливу* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.
59. Охарактеризуйте *підхід з позиції соціальних вимог* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.
60. Охарактеризуйте *підхід з позиції етики* до розуміння корпоративної соціальної відповідальності.
61. Проаналізуйте *чотири групи поглядів* на питання соціальної відповідальності підприємств визначені українським вченим Ф. І. Хмілем.
62. Проаналізуйте *дві групи поглядів* на питання соціальної відповідальності підприємств визначені російським вченим Ю.Е. Благоевим.
63. Охарактеризуйте *«піраміду»* корпоративної соціальної відповідальності А. Керолла.
64. Проаналізуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства.
65. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *виробництва якісної продукції і послуг для споживачів*.
66. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *створення привабливих робочих місць, виплати легальних зарплат, інвестицій в розвиток людського потенціалу*.
67. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *дотримання вимог законодавства: податкового, екологічного, трудового тощо. ефективного ведення бізнесу, орієнтованого на створення доданої економічної вартості і зростання добробуту акціонерів*.
68. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *обліку суспільних очікувань і загальноприйнятих етичних норм в практиці ведення справ*.
69. Охарактеризуйте рівні формування корпоративної соціальної відповідальності підприємства щодо *внеску у формування суспільства через партнерські програми і проекти розвитку місцевої спільноти*.

70. Охарактеризуйте рівні прояву *економічної* складової корпоративної соціальної відповідальності у практиці діяльності компаній в країнах із розвинутою економікою.

71. Охарактеризуйте рівні прояву *етичної* складової корпоративної соціальної відповідальності у практиці діяльності компаній в країнах із розвинутою економікою

72. Охарактеризуйте рівні прояву *правової* складової корпоративної соціальної відповідальності у практиці діяльності компаній в країнах із розвинутою економікою.

73. Охарактеризуйте рівні прояву *філантропічної* складової корпоративної соціальної відповідальності у практиці діяльності компаній в країнах із розвинутою економікою.

74. Охарактеризуйте *сфери прояву* корпоративної соціальної відповідальності.

75. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо власного *персоналу*.

76. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо *впровадження та поширення чесних ділових стосунків на ринку*.

77. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо *розбудови позитивних відносин підприємства з громадою*.

78. Проаналізуйте практику реалізації соціальних технологій підприємства щодо *навколишнього середовища*.

79. Проаналізуйте *об'єкти*, на які поширюється корпоративна соціальна відповідальність бізнесу.

80. Проаналізуйте *переваги* корпоративної соціальної відповідальності.

81. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *формування позитивного іміджу організації*.

82. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *підвищення інтересу інвесторів*.

83. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *покращення взаємовідносин із громадськістю та місцевою владою*.

84. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *підвищення мотивації та продуктивності працівників*.

85. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *збільшення обсягів продажу та ринкової частки*.

86. Охарактеризуйте результати впровадження програм соціальної відповідальності щодо отриманні вигод від *зменшення операційних витрат*.

87. Охарактеризуйте відмінності *американського* моделі щодо формування та реалізації заходів корпоративної соціальної відповідальності.

88. Охарактеризуйте відмінності *європейської* моделі щодо формування та реалізації заходів корпоративної соціальної відповідальності.

89. Охарактеризуйте відмінності *японського* моделі щодо формування та реалізації заходів корпоративної соціальної відповідальності.

90. Охарактеризуйте загальні цілі та відмінності *скандинавської* моделі щодо формування та реалізації заходів корпоративної соціальної відповідальності.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Закон України «Про підприємства в Україні» зі змінами, та доповн. / Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 24.
2. Кодекс Законів про працю України. – К.: Укр. вид. група, 1995. – 190 с.
3. Про захист прав споживачів: Закон України / Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 30.

Основні джерела

1. Ильина И. Ю. Социальная ответственность бизнеса и предпринимательства. / И. Ю. Ильина / Социальная ориентация развития экономики. //Сб. науч. тр. МГСУ. – М., 1996.
2. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник / О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик, І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я. Кузнецової. – К. : УБС НБУ, 2009.
3. Котлер Ф., Н.Лі. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Ф. Котлер, Н. Лі / Пер. з англ. С. Яринич. – К. : Стандарт, 2005. – 302 с.
4. Стефан П. Робінс, Девід А. Де Ченцо. Основи менеджменту / Переклад з англ. А. Олійник та ін. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 671 с.
5. Сафонова Л.В. Социальные технологии в сфере сервиса и туризма : учебное пособие / Л. В. Сафонова. – М. : «Академия», 2009. – 128 с.
6. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. / Ж. Т. Тощенко – М. : Прометей Юрайт, 2007. – 520 с.

Додаткові джерела

1. Благов Ю.Е. «Генезис концепции корпоративной социальной ответственности» / Ю. Е. Благов // Вестник Санкт-Петербургского университета. – 2006. – Сер. 8, вып.2.
2. Благов Ю.Е. «Концепция корпоративной ответственности и стратегическое управление» / Ю. Е. Благов // Российский журнал менеджмента. – 2004. – Т. 4, № 3. – С. 17-34.
3. Братанич Б. Рост регулирующих функций государства и социальный маркетинг / Б. Братанич // Персонал. – 2005. – №3. – С. 74-78.
4. Волков Ю.Г. Социология : учебник. / Ю. Г. Волков, И. В. Мостовая – М., 2001. – 244 с.
5. Дятченко Л. Я. Социальные технологии в управлении современным университетом / Л. Я. Дятченко // Высшее образование в России. – 2009. – № 9. – С. 47-54.

6. Звіт про сталий розвиток СКМ (Систем Кепітал Менеджмент) 2009. – 2010 рр. – Режим доступу: <http://www.scm.com.ua>
7. Иванов В.Н. Инновационные технологии государственного и муниципального управления / В. Н. Иванов, В. И. Патрушев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2001. – 327 с.
8. Корпоративная социальная ответственность компании «Киевстар» Отчёт за 2009 год: программы и направления развития корпоративной социальной ответственности «Киевстар» – Режим доступу: <http://www.kyivstar.ua>
9. Кричевский Н.А. Корпоративная социальная ответственность. / Н. А. Кричевский, С. Ф. Гончаров – М. : «Дашков и Ко», 2007. – 215 с.
10. Курбан А.В. Социальный аудит как инструмент оптимизации процессов в системе социальной корпоративной ответственности / А. В. Курбан // Маркетинг и реклама. – 2009. – С. 35-44
11. Мескон М.Х. Основы менеджмента; Пер. с англ. / Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. – М. : «Дело», 1993. – 703 с.
12. Меморандум про соціальну відповідальність бізнесу в Україні, затв. рішенням громадського об'єднання «Форум соціально відповідального бізнесу України» 16 грудня 2005 року.
13. Рейтинг открытости и активности компаний в сфере КСО // Гвардия : Всеукраинский рейтинговый журнал. – 2009. (Апрель)
14. Сохацька О. М. Формування нової парадигми корпоративного управління в глобальному середовищі // Корпорації та інтегровані структури: проблеми науки та практики. – Х. : ІНЖЕК, 2007. – С. 75-97
15. Социальная ответственность бизнеса. Корпоративная отчетность — новый фактор взаимодействия бизнеса и общества.: Сб. ст., лекций и выступлений / Под общ. ред. Л.Г. Лаптева. — М. : ЗАО Финансовый издательский дом «Деловой экспресс», 2004. – 310 с.
16. Хмиль Ф.И. «Менеджмент организаций в условиях трансформации экономики Украины»: Автореф. д-ра экон. Наук / Ф. И. Хмиль; Киевский торгово-экон. ун-т. – Киев, 1998. – 33 с. – Библиогр.: С. 30-31.
17. Bowen, H. Social Responsibilities of the Businessman / H. Bowen. – N.Y.: Harper and Row, 1953. – 198 с.
18. Carroll A. B. The pyramid of corporate social responsibility: toward the moral management of organizational stakeholders. Business Horizons. 1991.
19. Carroll A. B. Corporate social responsibility: Evolution of a definitional construct. Business and Society, 1999.
20. Carroll, A. B. (1979). A three-dimensional conceptual model of corporate social performance. Academy of Management Review, P. 4, 497-505.
21. Davis, K. Can Business Afford to Ignore Social Responsibilities? California Management Review. 1960.
22. Drucker P. F. The new meaning of corporate social responsibility. California Management Review, 1984.

23. Elisabet Garriga, Domènec Melé Untangling the Jungle of Corporate Social Responsibility Theories, *Journal of Business Ethics* 53: 51-71, August 2004. – режим доступа: <http://www.iese.edu>
24. Freeman, R. *Strategic management: a stakeholder approach*. Pitman, 1984.
25. Friedman M. The social responsibility of business is to increase its profit *New York Times.*, 1970.
26. Frans Paul van der Putten A Research Agenda for International Corporate Social Responsibility, NRG working paper series November 2005 no. 05-09 – Режим доступа: <http://www.nyenrode.nl/download/NRG/workingpapers/NRG05-09.pdf>
27. *Business for Social Responsibility*. – Режим доступа: www.bsr.org
28. *Corporate social responsibility. A business contribution to sustainable development*. European Commission Directorate-General for Employment and Social Affairs Unit D.1 Manuscript completed in July 2002 *Employment and Social Affairs*. – Режим доступа : http://europa.eu.int/comm/employment_social/
29. *World Business Council for Sustainable Development* – Режим доступа: www.wbcsd.ch

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
з дисципліни

СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ

(для студентів 4-го і 5-го курсів заочної форми навчання
напрямів підготовки 6.140101 – Готельно-ресторанна справа,
6.140103 – Туризм)

Укладачі: **РАДІОНОВА** Ольга Миколаївна
НОХРІНА Лариса Анатоліївна

Відповідальний за випуск *І. М. Писаревський*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2013, поз. 430М

Підп. до друку 27.06.2013 р.
Друк на ризографі
Тираж 50 пр.

Формат 60×84/16
Ум. друк. арк. 1,4
Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4705 від 28.03.2014 р.